

rup, Lysabild, Ny Pøl og Gammel Pøl hørte under Kegnæs-gård i 1700-tallet. I Ny Pøl, der oprindeligt var anlagt af hertugen, boede 11 fæstebønder, der hver fik en gård og 3 tønder land, mod at levere 26 dages hoveri til Kegnæsgård.

Tordenskjold på Kegnæsgård

Et sagn siger, at Tordenskjold engang overnattede på Kegnæsgård, hvor han drømte, at han kæmpede med en slange. Det blev tolket sådan, at en ulykke ville ramme ham. Da han dagen efter red hjem til gården efter en jagt, braste han gennem den rådne bro med sin hest, og reddede sig kun med nød og næppe. Nu mente han at faren var overstået, og red videre. Kort tid efter blev han dræbt i en duel.

Drejet

En strandvold forbinder halvøen Kegnæs med Als. Strandvolden er dannet ved, at storme har ført de forholdsvist store sten ned langs kysten, og aflejret dem ved Drejet. Stenene ligger der stadig, og havfuglene kommer tæt på, så man kan se ederfugl og, med lidt held, havlit.

Kegborg

Ved P-pladsen på Drejet ligger et voldsted, Kegborg. Det er opstået ved, at man har gravet rundt om en bronzealderhøj, og kastet jorden op på højen. Her har sandsynligvis stået et tårn af træ, hvorfra man kunne forsvare sig mod et angreb.

Ridder Kaj

Ifølge et sagn, blev Kegborg bygget af ridder Kaj. Han bejlede til jomfru Anna, der imidlertid løb bort med junker Tap. Det gjorde Kaj så vred, at han brændte Taps gård ned. Senere vendte Tap tilbage med en ung væbner, og Kaj dræbte dem begge. Det viste sig, at væbneren var den unge jomfru Anna, og Kaj fortrød da sine handlinger. For at få tilgivelse rev han Kegborg ned og byggede Lysabild Kirke af materialerne.

Krigen i 1864

Efter de danske soldater havde forladt Dybbøl i april 1864, lå de på Als og ventede på udfaldet af fredsforhandlingerne. Da de brød sammen i juni, gik de preussiske soldater til angreb. Danskerne blev hurtigt overmandede, og de, der kunne, flygtede over Drejet til Kegnæs, hvorfra de samme dag blev udskibet til Fyn.

God tur!

54928, 12.2009
Tekst og fotos:
NATURFØRTÆLLEREN Steen Røjle

Alsstien

Mommark - Drejet

Stien er blevet til med hjælp fra stiggruppen under landsbyrådet i Lysabild

Sønderborg Kommune
Natur og Miljø
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
www.sonderborg.dk

Alsstien

Bølgende kornmarker og knaldgule rapsmarker på den ene side og kystklinten med Lillebælts blå bølger til den anden. Sammen med udsigt til Fyn, Drejød og Ærø, er det, hvad du kan opleve, hvis du går en tur en forårsdag, er der et righoldigt flor af anemone og lærkespore i lunde, hvor småbække risler i bunden af små hyggelige kløfter, og løvfod lyser op på klinten og diger med sin gule blomst. En vinterdag er der store mængder af dykænder som ederfugl, troland og toppet lappedykker langs kysten. Neden for klinterne er det muligt at finde forsteninger af bl. a. søpindsvin og blæksprutte.

Hele strækningen er 13 eller 16 km, afhængigt af valg af rute, og den er skiltet i begge retninger. Som kortet viser, er der flere muligheder for alternative, kortere rundture, der dog ikke er skiltet. Der er flere gode badestrande undervejs.

Mommark

Turen starter på havnen i Mommark og videre ad den lille fine badestrand mod syd. Nogle få fiskerbåde medvirker til en hyggelig stemning i havnen.

Kystklinterne

Langs en stor del af kysten er der klinten, og flere steder går stien i en bue uden om steder, hvor dele af klinten er skredet i havet. Det skyldes, at jorden her på Sydals indeholder lag af meget finkornet ler, der bliver tyktflydende, når det bliver vådt. I en vinterperiode med særlig megen regn, bliver lerlaget meget glat, og derfor kan et stykke af klinten begynde at skride.

Nogle plante- og dyrearter, f. eks. løvfod og digesvale, er afhængige af de friske skred, mens andre trives bedre i de mere tilgroede dele af klinten. Derfor er disse skred vigtige for en varieret og artsrig natur langs kysten.

Amtsbanen

Nord for Sarup går stien et mindre stykke ad den gamle jernbanesti. Her gik den gamle amtsbane, der blev etableret under det preussiske styre, efter at Sønderjylland blev tabt i 1864-krigen. Banen blev bygget med smalle spor, og den maksimale hastighed var 30 km/t. Da banen samtidig var temmelig snoet, tog en rejse fra Sønderborg til Nordborg lidt over 2 timer. Amtsbanen blev nedlagt igen i 1933.

Humlemade

Strandengen Humlemade kan ses fra stien som et fladt og fugtigt areal med karakteristiske småbakker, der ligger på en buetformet række. Bakkerne er aflejret i slutningen af sidste istid, og består af sand og grus. På Humlemade yngler både vade- og andefugle. Især er rødben og gravand let at få at se. Botanisk set er området også spændende og varieret, da de flade dele er levested for planter, der kræver fugtigt miljø, mens der på bakkerne er planter, der kun vokser på tørre biotoper.

Pølsrev

Et sagn siger, at her boede en stor og stærk kæmpe, der havde en kæreste på Fyn. For at kunne besøge hende, ville han bygge en dæmning af sten. Under byggeriet gled han imidlertid i en mågeklat og druknede. Kæmpen nåede altså ikke til Fyn, men Pølsrev ligger her endnu.

Afvanding ved Pøl

Området inden for diget blev afvandt i 30'erne, og har været brugt til fællesgræsning for heste og kreaturer. Der er stadig kreaturer tilbage, selvom det ikke er så mange som tidligere. I vinterhalvåret ses ofte grågås, bramgås og vibe ligesom tårnfalken muser over engen. Ved sommerhusområdet "Skovmose" ligger en af de bedste badestrande på Als.

Kegnæsgård

På trods af navnet ligger Kegnæsgård ikke på Kegnæs, men tæt på den alternative rute til Drejet. I den tidlige middelalder hørte gården under kongen, men blev i 1580 overdraget til Hertug Hans den Yngre. 57 fæstegårde i Sa-